Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
TAMARE ĆAPETA
od 14. ožujka 2024.[1]

Predmet C-535/22 P

Aeris Invest Sàrl
protiv
Europske komisije,

Jedinstvenog sanacijskog odbora (SRB)

„Žalba – Ekonomska i monetarna politika – Bankovna unija – Jedinstveni sanacijski mehanizam – Uredba (EU) br. 806/2014 – Članak 18. – Uvjeti za sanaciju – Članak 15. – Ciljevi sanacije – Članak 22. – Opća načela sanacijskih instrumenata – Članak 296. UFEU-a – Obveza obrazlaganja – Članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Tužba za poništenje i tužba za naknadu štete – Sanacija društva Banco Popular”

I. Uvod

1. Jedinstveni sanacijski mehanizam (u daljnjem tekstu: SRM) uspostavljen je 2014.[2] Prvi je put upotrijebljen 6. lipnja 2017., u pogledu društva Banco Popular Español, SA (u daljnjem tekstu: Banco Popular).

2. Žalitelj Aeris Invest Sàrl (u daljnjem tekstu: Aeris Invest) pravna je osoba osnovana u skladu s luksemburškim pravom te je bila dioničar društva Banco Popular prije donošenja sanacijskog programa[3] za to društvo. Više od sto fizičkih i pravnih osoba koje su imale instrumente kapitala društva Banco Popular prije njegove sanacije 7. lipnja 2017. podnijelo je Općem sudu izravne tužbe.

3. U tužbi pred Općim sudom Aeris Invest osporavao je sanacijski program i odobrenje tog programa od strane Europske komisije zbog niza navodnih pogreški, kao i valjanost određenih odredbi Uredbe o SRM-u. Ta je tužba odbijena kao neosnovana presudom od 1. lipnja 2022., Aeris Invest/Komisija i SRB (T-628/17, EU:T:2022:315) (u daljnjem tekstu: pobijana presuda).

[1] Izvorni jezik: engleski

[2] Uredba (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL 2014., L 225, str. 1. i ispravak SL 2015., L 101, str. 62.; u daljnjem tekstu: Uredba o SRM-u)

[3] Odluka izvršne sjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora SRB/EES/2017/08 od 7. lipnja 2017. o donošenju sanacijskog programa za društvo Banco Popular Español S. A. (u daljnjem tekstu: sanacijski program). Sanacijski program odobren je Odlukom Komisije (EU) 2017/1246 od 7. lipnja 2017. o potvrđivanju sanacijskog programa za društvo Banco Popular Español S. A. (SL 2017., L 178, str. 15. i ispravak SL 2017., L 320, str. 31.; u daljnjem tekstu: Komisijino odobrenje).

4. Usto, u tijeku je još jedan žalbeni postupak u predmetu C-541/22 P, García Fernández i dr./Komisija i SRB[4], u kojem se osporava usporedna presuda Općeg suda koja se odnosi na isti sanacijski program (u daljnjem tekstu: usporedna žalba). Istaknuti argumenti znatno se preklapaju. Mišljenje u tom predmetu iznosim na isti dan (u daljnjem tekstu: usporedno mišljenje) te ta dva usporedna mišljenja treba čitati zajedno.

5. Uzimajući u obzir standard nadzora predstavljen u točkama 5. do 7. usporednog mišljenja, predložit ću Sudu da potvrdi obje pobijane presude.

II. Događaji koji su doveli do postupka pred Općim sudom

6. Činjenice značajne za ovu žalbu, koje su podrobnije objašnjene u točkama 25. do 83. pobijane presude, istovjetne su onima iznesenima u usporednom mišljenju. Stoga čitatelja upućujem na točke 9. do 24. tog mišljenja.

III. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

7. Tužbom koju je 18. rujna 2017. podnio Općem sudu, Aeris Invest tražio je poništenje sanacijskog programa i Komisijinog odobrenja.

8. Kraljevini Španjolskoj, Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije dopuštena je intervencija 6. kolovoza 2018., dok je 12. travnja 2019. intervencija dopuštena društvu Banco Santander. Svi su intervenirali u potporu Komisiji i Jedinstvenom sanacijskom odboru (SRB).

9. Rješenjem od 12. svibnja 2021. Opći sud naložio je SRB-u da podnese cjelovite verzije sanacijskog programa, vrednovanja 2, procjene Europske središnje banke (u daljnjem tekstu: ESB) o propadanju ili vjerojatnom propadanju od 6. lipnja 2017., pisma društva Banco Popular ESB-u od 6. lipnja 2017., uključujući prilog tom pismu, i ESB-ova pisma društvu Banco Popular od 18. svibnja 2017.

10. Rješenjem od 9. lipnja 2021. Opći sud je nakon pregleda tih dokumenata odlučio da oni nisu potrebni za rješavanje predmeta te je povjerljive verzije dokumenata uklonio iz spisa i žalitelju (tužitelj u prvostupanjskom postupku), Komisiji, Kraljevini Španjolskoj, Parlamentu, Vijeću i društvu Banco Santander poslao pismo društva Banco Popular upućen ESB-u od 6. lipnja 2017. bez priloga tom pismu.

11. Opći sud odbio je tužbu u cijelosti kao neosnovanu.

[4] U kojem se osporava presuda od 1. lipnja 2022., Eleveté Invest Group i dr./Komisija i SRB (T-523/17, EU:T:2022:313) (u daljnjem tekstu: usporedna pobijana presuda).

IV. Postupak pred Sudom

12. Žalbom podnesenom 9. kolovoza 2022. Aeris Invest od Suda zahtijeva da:

– ukine pobijanu presudu i u skladu s tužbenim zahtjevom tužitelja u prvostupanjskom postupku pred Općim sudom:

  – poništi SRB-ov sanacijski program,

  – poništi Komisijino odobrenje sanacijskog programa, i

  – proglasi neprimjenjivima članke 15. i 22. Uredbe o SRM-u, u skladu s člankom 277. UFEU-a;

– naloži Komisiji i SRB-u snošenje troškova prvostupanjskog i žalbenog postupka;

– podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje i u tom slučaju odredi da će se odluka o troškovima donijeti naknadno.

13. Komisija, SRB, Vijeće, Kraljevina Španjolska i Banco Santander zahtijevaju od Suda da:

– odbije žalbu u cijelosti;

– naloži žalitelju snošenje troškova.

14. Vijeće dodatno od Suda zahtijeva da:

– u slučaju da ukine pobijanu presudu i odluči o tužbi u skladu s člankom 61. Statuta Suda Europske unije, odbije prigovor nezakonitosti članaka 15., 18., 20., 21., 22. i 24. Uredbe o SRM-u.

15. Banco Santander dodatno tvrdi da Sud, ako prihvati žalbu te u skladu s člankom 61. Statuta Suda Europske unije sâm odluči o tužbi za poništenje, treba:

– u skladu s člankom 264. drugim stavkom UFEU-a, ograničiti doseg svoje presude zadržavanjem učinaka prodaje društva Banco Popular društvu Banco Santander.

V. Analiza

16. Žalitelj u prilog svojoj žalbi ističe osam žalbenih razloga. U prvom žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio članak 18. Uredbe o SRM-u, obvezu dužne pažnje i obvezu obrazlaganja. U okviru drugog žalbenog razloga žalitelj navodi da je Opći sud povrijedio članke 14. i 20. Uredbe o SRM-u, obvezu dužne pažnje i članak 296. UFEU-a. U trećem žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio svoju obvezu dužne pažnje, članke 17. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i članak 14. Uredbe o SRM-u. U četvrtom žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio pravo obrane na temelju članka 47. Povelje i članak 296. UFEU-a. U petom žalbenom razlogu ističe se da je Opći sud povrijedio članak 296. UFEU-a i prava obrane na temelju članka 47. Povelje u pogledu povjerljivosti sanacijskog

programa i vrednovanja 2. U šestom žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio članak 47. Povelje i članak 6. Europske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) time što je odbio žaliteljev zahtjev za dostavu dokumenata. U sedmom žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio članke 17. i 52. Povelje tako što je odbio prigovor nezakonitosti članaka 15. i 22. Uredbe o SRM-u jer oni predstavljaju neproporcionalno zadiranje u pravo vlasništva. U osmom žalbenom razlogu navodi se da je Opći sud povrijedio članke 17. i 52. Povelje te članak 5. stavak 4. UEU-a.

17. Ova žalba i usporedna žalba imaju niz zajedničkih žalbenih razloga. Zbog povezanosti tih dviju žalbi ovo ću mišljenje podijeliti na dva dijela: u dijelu A razmotrit ću žalbene razloge koji su zajednički objema žalbama, a u dijelu B razmotrit ću one žalbene razloge koji su svojstveni ovoj žalbi.

A. Žalbeni razlozi koji su zajednički predmetu C-535/22 P i predmetu C-541/22 P

18. Dvije su teme zajedničke objema žalbama. Prva se odnosi na članak 18. Uredbe o SRM-u [5] koji ću obraditi u odjeljku 1.

19. Druga tema koja je zajednička objema žalbama odnosi se na navodnu povredu obveze obrazlaganja i članka 47. Povelje koju je počinio Opći sud [6]. Ta ću pitanja razmotriti u odjeljku 2.

1. Članak 18. Uredbe o SRM-u

a) Članak 18. stavak 1. točka (a) Uredbe o SRM-u

20. Žalitelj u prvom žalbenom razlogu tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava [7] time što je utvrdio da problemi s likvidnošću mogu biti razlog zbog kojeg se može smatrati da banka propada ili je vjerojatno da će propasti, jer je banka, iako je imala probleme s likvidnošću, bila solventna. U usporednoj žalbi žalitelji u prvom dijelu prvog žalbenog razloga tvrde i da je Opći sud pogrešno smatrao da insolventnost nije uvjet da bi se utvrdilo da banka propada ili je vjerojatno da će propasti.

21. Kao drugo, žalitelji u usporednoj žalbi tvrde i da je Opći sud pogrešno prihvatio SRB-ovu pasivnost u pogledu potrebe da se društvu Banco Popular zajamči hitna likvidnosna pomoć jer SRB ima obvezu dužne pažnje, uključujući obvezu da osigura hitnu likvidnosnu pomoć prije utvrđenja da banka propada ili je vjerojatno da će propasti [8].

22. Kad je riječ o prvoj tvrdnji, u skladu s objema pobijanim presudama, uvjeti za utvrđivanje propadanja ili vjerojatnog propadanja dodatno su detaljno uređeni člankom 18. stavkom 4. Uredbe o SRM-u [9] te se njima ne zahtijeva da je banka insolventna niti se tim uvjetima isključuje utvrđivanje propadanja ili vjerojatnog propadanja kad se banka suočava s problemima likvidnosti koji nisu privremeni.

[5] Te se tvrdnje nalaze u prvom žalbenom razlogu u predmetu C-535/22 P i prvom žalbenom razlogu u predmetu C-541/22 P.

[6] Te se tvrdnje nalaze u četvrtom, petom i šestom žalbenom razlogu u predmetu C-535/22 P te petom i šestom dijelu drugog žalbenog razloga u predmetu C-541/22 P.

[7] Pobijana presuda, t. 275. do 304.

[8] Usporedna pobijana presuda, t. 118. do 177.

[9] Pobijana presuda, t. 288.; usporedna pobijana presuda, t. 130.

23. Općі sud zatim je ocijenio različite izvore i objašnjenja na temelju kojih su ESB (u svojoj procjeni o propadanju ili vjerojatnom propadanju) i SRB (u sanacijskom programu) postupili u skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o SRM-u, zbog ozbiljnih problema društva Banco Popular s likvidnošću.

24. To je uključivalo godišnje izvješće društva Banco Popular za 2016., snižavanje rejtinga društva Banco Popular koje su izvršile različite agencije za kreditni rejting, negativnu medijsku pokrivenost, likvidnosnu pokrivenost te banke (koja je pala ispod minimalnog praga od 80 %), EBA-ine Smjernice [10] koje sadrže uvjete za procjenu o propadanju ili vjerojatnom propadanju te pismo upravnog odbora samog društva Banco Popular [11].

25. Općі sud uputio je na uvodnu izjavu 57. Uredbe o SRM-u, u skladu s kojom bi se odluka o sanaciji trebala donijeti prije nego što subjekt postane insolventan i dok još ima vlasničkog kapitala. Stoga je ispravno zaključio da insolventnost nije jedini scenarij u okviru kojeg se može donijeti odluka o sanaciji [12].

26. Ništa u tekstu Uredbe o SRM-u i EBA-inih Smjernica ne upućuje na to da problemi s likvidnošću koji nisu privremeni ne mogu dovesti do zaključka o propadanju ili vjerojatnom propadanju. Općі sud je stoga pravilno tumačio članak 18. stavke 1. i 4. Uredbe o SRM-u i zaključio da utvrđenje da društvo Banco Popular propada ili je vjerojatno da će propasti ispunjava uvjet iz članka 18. stavka 4. točke (c) Uredbe o SRM-u, u skladu s kojim „subjekt nije u mogućnosti podmiriti svoje dugove ili druge obveze pri njihovu dospijeću ili postoje objektivni elementi na temelju kojih se utvrđuje da institucija uskoro neće biti u mogućnosti to uraditi”.

27. Kad je riječ o drugoj tvrdnji, žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je utvrdio da SRB nije pridonio propadanju društva Banco Popular. Tvrde da je Općі sud pogrešno utvrdio da uzroci zbog kojih banka propada ili je vjerojatno da će propasti nisu povezani s utvrđivanjem ispunjava li sanacija zahtjeve iz članka 18. stavka 1. točke (a) Uredbe o SRM-u [13].

28. Žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da se uvodnom izjavom 52. Uredbe o SRM-u [14] SRB-u nalaže obveza osiguravanja da banka primi hitnu likvidnosnu pomoć prije donošenja odluke o sanaciji. Prema mojem mišljenju, Općі sud pravilno je odbio taj argument time što je naveo da je hitna likvidnosna pomoć u nadležnosti nacionalnih središnjih banaka [15]. Doista, kao što to Komisija i SRB pravilno navode u svojim pisanim očitovanjima, uvodnu izjavu 52. Uredbe o SRM-u ne može se tumačiti kao pravnu osnovu za utvrđivanje obveze da se „banku spasi” prije donošenja odluke o sanaciji.

[10] Smjernice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) od 6. kolovoza 2015. u vezi s tumačenjem različitih okolnosti u kojima se smatra da institucija propada ili je vjerojatno da će propasti temeljem članka 32. stavka 6. Direktive 2014/59/EU (EBA/GL/2015/07)

[11] Pobijana presuda, t. 291., 292., 297. i 298. Vidjeti i točke 118. do 145. usporedne pobijane presude.

[12] Pobijana presuda, t. 286.; usporedna pobijana presuda, t. 132.

[13] Usporedna pobijana presuda, t. 166.

[14] „Jedinstveni sanacijski mehanizam trebao bi se temeljiti na okvirima Uredbe [Vijeća] (EU) br. 1024/2013 [od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL 2013., L 287, str. 63.)] i Direktive 2014/59/EU [Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2014., L 173, str. 190. i ispravak SL 2015., L 216, str. 9.)]. Odbor bi stoga trebao biti ovlašten intervenirati u ranoj fazi pogoršanja financijske situacije, odnosno pogoršanja solventnosti subjekta. Informacije koje Odbor u toj fazi primi od nacionalnih sanacijskih tijela ili ESB-a ključne su za utvrđivanje mjera koje bi trebalo poduzeti kako bi se pripremila sanacija predmetnog subjekta.”

[15] Usporedna pobijana presuda, t. 175.

29. Žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Opći sud povrijedio načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, prema kojem se nitko ne može pozvati na vlastito protupravno ponašanje kako bi stekao korist [16]. U tom kontekstu žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Opći sud pogrešno odvojio načelo dobre uprave od zakonitosti sanacijskog programa [17].

30. Prema mojem mišljenju, Opći sud pravilno se usredotočio na SRB-ove zadaće na temelju Uredbe o SRM-u i uvjete koji se njome nalažu za donošenje odluke o sanaciji na temelju njezina članka 18. stavka 1. Opći sud nije počinio pogrešku ni time što je navodno protupravno postupanje SRB-a odlučio razmotriti u okviru zahtjeva žalitelja za naknadu štete u usporednoj žalbi, a ne u vezi sa zakonitošću sanacijskog programa [18].

31. Ukratko, smatram da bi Sud trebao odbiti sve žalbene razloge koji se odnose na članak 18. stavak 1. točku (a) Uredbe o SRM-u.

b) Članak 18. stavak 1. točka (b) Uredbe o SRM-u

32. Kao prvo, društvo Aeris Invest tvrdi da su postojale mjere alternativne sanaciji i da je Opći sud stoga pogrešno tumačio članak 18. stavak 1. točku (b) Uredbe o SRM-u [19]. Konkretnije, kritizira Opći sud zbog toga što nije zahtijevao da SRB detaljno i nepristrano ispita zašto društvu Banco Popular nije odobrena dodatna hitna likvidnosna pomoć. Slično tomu, žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja, da je pogrešno ocijenio dokaze i da je pogrešno tumačio članak 18. stavak 1. točku (b) Uredbe o SRM-u [20].

33. Opći sud razmotrio je (i) činjenicu da je SRB uzeo u obzir hitnu likvidnosnu pomoć dodijeljenu društvu Banco Popular, (ii) ESB-ovo odobrenje te pomoći, kao i (iii) nepostojanje bilo kakvog učinka takve pomoći na „pogoršavanje likvidnosne situacije društva Banco Popular" [21]. Ispitao je i dopise između ESB-a i Banco de España (Banka Španjolske) u pogledu hitne likvidnosne pomoći, koji su, prema mišljenju Općeg suda, dokazali brzinu pogoršavanja situacije društva Banco Popular [22]. Opći sud uputio je i na ESB-ovo utvrđenje da, čak i da se hitna likvidnosna pomoć odobrila 5. lipnja 2017., društvo Banco Popular ne bi moglo ispuniti svoje obveze najkasnije do 7. lipnja 2017. [23] Naposljetku, Opći sud je zaključio da pružanje hitne likvidnosne pomoći nije SRB-ova zadaća u okviru Uredbe o SRM-u [24].

34. S obzirom na prethodno navedeno, smatram da je Opći sud pravilno proveo nadzor u pogledu obveza koje SRB ima na temelju članka 18. stavka 1. točke (b) Uredbe o SRM-u.

35. Kao drugo, žalitelj raspravlja o iznosima koji su prema njegovu mišljenju bili stvarno dostupni u obliku hitne likvidnosne pomoći, ali pri čemu ne tvrdi da je Opći sud iskrivio činjenice. Žalitelji u usporednoj žalbi osporavaju i ocjenu dokaza koju je Opći sud proveo u pogledu iznosa hitne

16 Usporedna pobijana presuda, t. 167. do 168.

17 Pobijana presuda, t. 173.

18 Žalbeni razlog koji se odnosi na izvanugovornu odgovornost Europske unije razmotrit ću u usporednom mišljenju, u okviru četvrtog žalbenog razloga u usporednoj žalbi (t. 63. do 87.).

19 Taj se žalbeni razlog odnosi na točke 305. do 327. pobijane presude.

20 Te se tvrdnje odnose na točke 178. do 231. usporedne pobijane presude.

21 Pobijana presuda, t. 308.

22 *Ibidem*, t. 310.

23 Pobijana presuda, t. 308.; usporedna pobijana presuda, t. 184.

24 Umjesto toga, Opći sud ispitao je dokumente na koje se SRB oslonio kako bi utvrdio da ne postoji alternativa sanaciji (odobrenje dodatne hitne likvidnosne pomoći koja nije poboljšala situaciju i odbijanje Banke Španjolske da dodijeli daljnju hitnu likvidnosnu pomoć). Pobijana presuda, t. 314. i 315.

likvidnosne pomoći koji se mogao odobriti, povećanja kapitala, odvajanja imovine, privatne prodaje trećoj stranci te moguće državne potpore i korištenja sredstava iz Jedinstvenog fonda za sanaciju (u daljnjem tekstu: SRF).

36. Smatram da ti argumenti nisu dopušteni jer Sud nema nadležnost za utvrđivanje činjenica ili ispitivanje dokaza, osim kad žalitelji tvrde da je Općі sud iskrivio činjenice i da takvo iskrivljavanje očito proizlazi iz dokumenata u spisu Suda [25].

37. Osim toga, stranka koja se poziva na iskrivljavanje mora precizno navesti dokaze koje je Općі sud navodno iskrivio i dokazati pogreške u analizi koje su, prema njezinoj ocjeni, dovele do takvog iskrivljavanja [26].

38. Žalitelji u obje žalbe samo ponovno ističu činjenice navedene pred Općim sudom, pri čemu ne dokazuju da je taj sud iskrivio dokaze.

39. S obzirom na prethodno navedena razmatranja, argumente žaliteljâ u pogledu članka 18. stavka 1. točke (b) Uredbe o SRM-u, u dijelu u kojem su dopušteni, trebalo bi odbiti.

c) Članak 18. stavak 1. točka (c) Uredbe o SRM-u

40. Žalitelji u usporednoj žalbi u trećem dijelu svojeg prvog žalbenog razloga tvrde, kao prvo, da je Općі sud pogrešno protumačio kako treba provesti odvagivanje interesa na temelju članka 18. stavka 1. točke (c) i članka 14. stavka 2. Uredbe o SRM-u.

41. Kao drugo, tvrde da je Općі sud počinio pogrešku time što je utvrdio da se prema talijanskim bankama koje su propadale ili je bilo vjerojatno da će propasti, ali za koje nije provedena sanacija, nije postupalo diskriminirajuće [27].

42. Kao treće, osporavaju odluku Općeg suda kojom se novi argumenti proglašavaju nedopuštenima jer su tijekom prvostupanjskog postupka bili prekasno istaknuti [28].

43. Kad je riječ o prvom argumentu, žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da su SRB i Komisija trebali odvagnuti javni interes s interesom dioničara.

44. Općі sud odbio je taj argument, prema mojem mišljenju pravilno, i pritom u točki 246. usporedne pobijane presude naveo da prilikom odlučivanja o javnom interesu u sanaciji nisu važni samo interesi dioničara, nego i interesi deponenata, zaposlenika i ostalih vjerovnika banke, u skladu s člankom 14. stavkom 2. Uredbe o SRM-u. Osim toga, Općі sud analizirao je prednosti [29] kojima se nadoknađuju gubici koje trpe dioničari društva Banco Popular u odnosu na slučaj da je ta banka bila likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

[25] Presuda od 2. rujna 2010., Komisija/Deutsche Post (C-399/08 P, EU:C:2010:481, t. 63.); presuda od 29. listopada 2015., Komisija/ANKO (C-78/14 P, EU:C:2015:732, t. 54.)

[26] Presuda od 10. studenoga 2022., Komisija/Valencia Club de Fútbol (C-211/20 P, EU:C:2022:862, t. 55.)

[27] Usporedna pobijana presuda, t. 254.

[28] Te navodne pogreške nalaze se u točkama 243. do 247., 254. i 261. usporedne pobijane presude.

[29] U smislu održavanja ključnih funkcija, ograničavanja štetnih učinaka po gospodarstvo i financijsku stabilnost te sprečavanja gubitaka vjerovnikâ. Usporedna pobijana presuda, t. 247.

45. Kad je riječ o drugom argumentu, smatram da Opći sud nije počinio pogrešku time što je utvrdio da neprovođenje sanacije talijanskih banaka nije usporediva situacija koja bi dovela do diskriminacije. Opći sud je pravilno uputio na činjenicu da te banke nisu, prema SRB-ovu mišljenju, obavljale ključne funkcije te njihova likvidacija (za razliku od sanacije) ne bi imala znatne negativne učinke na financijsku stabilnost. Opći sud je pravilno naveo i da bi za usporedbu u ovoj situaciji odgovarajuće poslužila banka za koju je također proveden sanacijski postupak.

46. Naposljetku, smatram da je Opći sud pravilno odbacio novi argument žaliteljâ u usporednoj žalbi zbog njegove nepravodobnosti. Opći sud objasnio je u točki 261. usporedne pobijane presude da su tužitelji u prvostupanjskom postupku nepravodobno iznijeli argument koji se odnosi na članak 24. Uredbe o SRM-u, opravdavajući nepravodobnost tog argumenta tvrdnjom da u vrijeme podnošenja tužbe dokumenti nisu bili dostupni.

47. Međutim, kao što je to istaknuo Opći sud, dokumenti upućuju na činjenice za koje su tužitelji u prvostupanjskom postupku znali te nepravodobno iznošenje novog argumenta stoga nije proizašlo iz pravnih i činjeničnih okolnosti kojih tužitelji u prvostupanjskom postupku nisu bili svjesni.

48. Stoga predlažem da Sud argumente žaliteljâ u usporednoj žalbi koji se odnose na članak 18. stavak 1. točku (c) Uredbe o SRM-u odbije kao neosnovane.

2. Obveza obrazlaganja i članak 47. Povelje

49. U četvrtom, petom i šestom žalbenom razlogu u ovom postupku i u petom i šestom dijelu drugog žalbenog razloga u usporednoj žalbi, žalitelji tvrde da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja i članak 47. Povelje u pogledu, kao prvo, sanacijskog programa i vrednovanja 2 i, kao drugo, povjerljivosti određenih dokumenata u sanacijskom postupku, kao i odluke Općeg suda da u prvostupanjskom postupku ne naloži mjere izvođenja dokazâ.

50. Koje obveze obrazlaganja Općeg suda bi Sud trebao nadzirati?

51. Sud je odlučio da „obrazloženje presude Općeg suda mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke tog suda na način koji zainteresiranim osobama omogućuje da se upoznaju s razlozima donošenja odluke, a Sudu da provede svoju ovlast nadzora” [30]. To ipak ne znači da Opći sud mora cjelovito, stavku po stavku, obrazložiti svaki stav koji su iznijele stranke u postupku, što znači da obrazloženje Općeg suda može biti implicitno pod uvjetom da „omogućava zainteresiranim strankama da saznaju razloge zbog kojih Opći sud nije prihvatio njihove argumente, a Sudu da raspolaže s dovoljno elemenata za obavljanje sudskog nadzora” [31].

52. Sud je utvrdio da se „stupanj podrobnosti obrazloženja odluke mora prilagoditi stvarnim mogućnostima te tehničkim uvjetima ili uvjetima u pogledu roka, u kojima se ona donosi” [32].

53. Za potrebe ove žalbe uloga je Suda stoga provjeriti je li Opći sud u dovoljnoj mjeri obrazložio svoju odluku koja se odnosi na tužbene razloge u prvostupanjskom postupku.

[30] Presuda od 19. prosinca 2019., HK/Komisija (C-460/18 P, EU:C:2019:1119, t. 38. i navedena sudska praksa)

[31] Presuda od 18. siječnja 2024., Jenkinson/Vijeće i dr. (C-46/22 P, EU:C:2024:50, t. 131.)

[32] Presuda od 6. studenoga 2012., Éditions Odile Jacob/Komisija (C-551/10 P, EU:C:2012:681, t. 48. i navedena sudska praksa)

a) Vrednovanja i sanacijski program

54. Žalitelj u četvrtom žalbenom razlogu tvrdi da je Opći sud pružio nedostatno i proturječno obrazloženje prilikom svojeg nadzora sanacijskog programa, osobito u pogledu vrednovanja 2[33] u sanacijskom programu, kao i u uvodnim izjavama 23., 24. i 26. sanacijskog programa u pogledu ozbiljnosti problema društva Banco Popular s likvidnošću. Žalitelji u usporednoj žalbi tvrde, u šestom dijelu svojeg drugog žalbenog razloga, da je Opći sud nadomjestio obvezu obrazlaganja koju ima SRB.

55. Valja navesti da žalitelj u ovom žalbenom postupku dovodi u pitanje činjenice[34] koje je Opći sud prihvatio kao dokazane, pri čemu ne tvrdi da je Opći sud iskrivio činjenice[35]. Osim toga, „uvjete, koji proizlaze iz navedenih odredbi, ne ispunjava žalba u kojoj se […] samo doslovno ponavljaju ili ponovno iznose tužbeni razlozi i argumenti koji su već istaknuti pred Općim sudom, uključujući i one koji su se temeljili na činjenicama koje je taj sud izričito odbio. Naime, takva žalba u stvarnosti predstavlja zahtjev za preispitivanje tužbe podnesene Općem sudu, što nije u nadležnosti Suda”[36].

56. Smatram da se u četvrtom žalbenom razlogu samo ponavljaju argumenti iz prvostupanjskog postupka, pri čemu se ne uzimaju u obzir argumenti Općeg suda. Kad je riječ o tim činjeničnim navodima, Sud bi ih stoga trebao smatrati nedopuštenima.

57. Ako se Sud s time ne složi, smatram da bi taj žalbeni razlog trebalo odbiti kao neosnovan. Opći sud utvrdio je u pobijanoj presudi da utvrđenja u vrednovanju 2 nisu proturječna jer su imala različite svrhe, odnosno SRB-ovo utvrđenje da je društvo Banco Popular solventno odražavalo je računovodstvenu vrijednost banke, dok su različite procjene vrijednosti banke[37] odražavale njezinu tržišnu vrijednost.

58. Računovodstvena vrijednost najlakše se može opisati kao vrijednost društva kako je zabilježena u bilanci. Tržišna vrijednost trenutačna je cijena koju bi banka postigla na tržištu[38]. Uzimajući u obzir to objašnjenje, smatram da je Opći sud pravilno utvrdio da nema proturječja u vrednovanju 2 kad je uputio na to da je društvo Banco Popular solventno, iako je njegova tržišna vrijednost procijenjena na minus 8,2 milijarde eura u najgorem slučaju.

59. Drugim dijelom četvrtog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja time što je prihvatio da su uvodne izjave 23., 24. i 26. sanacijskog programa dovoljne da se razumije pogoršanje situacije društva Banco Popular i potreba za sanacijom. Tvrdi da su informacije općenite te se mogu primijeniti na bilo koju krizu likvidnosti.

33 Za prikaz različitih vrednovanja vidjeti točke 16., 19. i 23. usporednog mišljenja.

34 One se odnose na iznose utvrđene u vrednovanju 1 i vrednovanju 2.

35 Vidjeti sudsku praksu navedenu u bilješkama 25. i 26. ovog mišljenja.

36 Presuda od 28. siječnja 2021., Qualcomm i Qualcomm Europe/Komisija (C-466/19 P, EU:C:2021:76, t. 45. i navedena sudska praksa)

37 U tom se vrednovanju, među ostalim, ekonomska vrijednost imovine društva Banco Popular procijenila na 1,3 milijarde eura u najboljem scenariju te na minus 8,2 milijarde eura u najnepovoljnijem scenariju, pri čemu je najbolja procjena iznosila minus 2 milijarde eura.

38 Vidjeti točku 343. pobijane presude. Za objašnjenje razlika koje mogu nastati primjenom tih dviju metoda vidjeti Macit, F., i Topaloğlu, Z., „Why bank market value to book ratios are so different: evidence from Turkish banking sector”, *Economic and Business Review*, sv. 14(2), 2012., str. 169. Za analizu razlika između dviju metoda izračuna duga vidjeti Bowman, R. G., „The Importance of a Market-Value Measurement of Debt in Assessing Leverage”, *Journal of Accounting Research*, sv. 18(1), 1980., str. 242., osobito str. 245. do 246.

60. Sud bi trebao odbiti te argumente. Kao što SRB pravilno ističe u svojem odgovoru, žalitelj ne dokazuje po čemu su informacije o pogoršanju situacije društva Banco Popular općenite i ne navodi što nedostaje da bi se pravilno razumjele njegova kriza likvidnosti i potreba za sanacijom.

61. U šestom dijelu drugog žalbenog razloga koji su podnijeli žalitelji u usporednoj žalbi nedopuštenima bi trebalo proglasiti niz argumenata [39]. Iako navode relevantnu točku usporedne pobijane presude, žalitelji u usporednoj žalbi upućuju samo na opći propust da se pruži obrazloženje, bez navođenja pogreške koju je navodno počinio Opći sud [40]. Osim toga, u fazi žalbe ističu i nove argumente koji se odnose na verziju vrednovanja 2 koja nije povjerljiva, koji nisu dopušteni [41].

62. Kad je riječ o meritumu, potrebno je razmotriti još dva argumenta. Kao prvo, žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Opći sud pogrešno utvrdio da je Komisija ispunila svoju obvezu obrazlaganja u odobrenju sanacijskog programa [42]. Kao drugo, tvrde da je Opći sud pogrešno utvrdio da je nepravodoban njihov argument kojim su se pozvali na povredu pravne doktrine Meroni u pogledu opsega u kojem Komisija sudjeluje u sanacijskom postupku [43].

63. Kad je riječ o prvom argumentu, Opći sud je utvrdio da se Komisijinim odobrenjem ispunjava obveza obrazlaganja te se u njemu objašnjavaju upućivanja na sanacijski program. Opći sud se oslonio na članak 18. stavak 7. Uredbe o SRM-u, u skladu s kojim Komisija potvrđuje sanacijski program ili ulaže prigovor u odnosu na njegove diskrecijske aspekte. Prema mišljenju Općeg suda, to znači da Komisija zapravo ne bi smjela ponovno isticati SRB-ovo obrazloženje iz sanacijskog programa, nego ga samo potvrditi.

64. Valja navesti da je Opći sud već razmotrio pitanje je li Komisijino odobrenje dovoljno ili samo puka potvrda SRB-ove odluke u jednom od oglednih predmeta, u predmetu Algebris [44], u kojem Sudu nije podnesena žalba. Opći sud zaključio je da je Komisijino upućivanje na sanacijski program i u njemu navedene razloge dovoljno za ispunjenje obveze obrazlaganja. Odlučio je da „sanacijski program i njegovo obrazloženje čine dio konteksta” [45] u kojem je dano Komisijino odobrenje.

65. Slažem se s tim utvrđenjem [46]. Pod uvjetom da je sâm sanacijski program dostatno obrazložen, Komisija potvrđuje i da je SRB ispunio svoju obvezu obrazlaganja. Drugim riječima, kad bi Komisija smatrala da sanacijski program ne ispunjava tu obvezu, trebala bi uložiti prigovor i zatražiti da SRB izmijeni sanacijski program.

[39] Riječ je o argumentima usmjerenima protiv SRB-a koji se odnose na njegovu navodnu povredu obveze obrazlaganja u pogledu sanacijskog programa s obzirom na izbor Deloittea kao neovisnog procjenitelja. Nekim argumentima u tom dijelu također se ponavljaju argumenti istaknuti u pogledu članka 18. Uredbe o SRM-u koje sam prethodno razmotrila (može li se na temelju ozbiljne krize likvidnosti utvrditi da banka propada ili je vjerojatno da će propasti; ima li SRB ikakvu ulogu u odobrenju hitne likvidnosne pomoći).

[40] To treba smatrati nedopuštenim, u skladu s onim što je Sud odlučio u presudi od 28. travnja 2022., Changmao Biochemical Engineering/Komisija (C-666/19 P, EU:C:2022:323, t. 187. do 189.). Nadalje, „[ž]alba koja ne sadržava nikakve argumente konkretno namijenjene utvrđivanju pogreške koja se tiče prava počinjene u predmetnoj presudi ili rješenju ne zadovoljava taj uvjet”. Presuda od 14. listopada 2021., NRW. Bank/SRB (C-662/19 P, EU:C:2021:846, t. 36.).

[41] U skladu s člankom 170. stavkom 1. Poslovnika Suda, žalba ne može izmijeniti predmet spora koji se vodio pred Općim sudom. Vidjeti i presudu od 1. veljače 2007., Sison/Vijeće (C-266/05 P, EU:C:2007:75, t. 95.).

[42] Usporedna pobijana presuda, t. 570. do 578.

[43] Usporedna pobijana presuda, t. 579. do 581. Presuda od 13. lipnja 1958., Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7)

[44] Presuda od 1. lipnja 2022., Algebris (UK) i Anchorage Capital Group/Komisija (T-570/17, EU:T:2022:314)

[45] *Ibidem*, t. 151.

[46] Vidjeti i mišljenje nezavisne odvjetnice T. Ćapeta u predmetu Komisija/SRB (C-551/22 P, EU:C:2023:846, t. 123. do 128.).

66. Stoga ne pronalazim nikakav nedostatak u obrazloženju Općeg suda u pogledu Komisijina odobrenja.

67. Naposljetku, Opći sud je utvrdio da su žalitelji u usporednoj žalbi argument koji se temelji na pravnoj teoriji Meroni [47] prvi put iznijeli u svojoj replici te ga je stoga proglasio nedopuštenim.

68. Opći sud objasnio je da su tužitelji u svojoj tužbi u prvostupanjskom postupku tvrdili da je Komisija povrijedila svoju obvezu obrazlaganja, koju je imala na temelju pravne doktrine Meroni. U svojoj replici u prvostupanjskom postupku dodatno su tvrdili da, općenitije, Komisijina uloga u sanacijskom postupku povređuje načelo delegiranja ovlasti na temelju članka 291. UFEU-a i pravne doktrine Meroni.

69. Doista je riječ o dvama različitim argumentima, pri čemu bi se potonji mogao prešutno tumačiti kao prigovor nezakonitosti u odnosu na članak 18. Uredbe o SRM-u, u kojem se pojašnjava Komisijina uloga prilikom poduzimanja sanacijske mjere.

70. Stoga smatram da Opći sud nije počinio pogrešku time što je utvrdio da je taj argument nepravodoban i stoga nedopušten.

b) Povjerljivost sanacijskog programa i drugih dokumenata

71. Žalitelj u petom žalbenom razlogu tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku [48] time što je utvrdio da žalitelj nema pravo na cjelovitu (povjerljivu) verziju sanacijskog programa. Osim toga, tvrdi i da je Opći sud počinio pogrešku time što je utvrdio da se verzijom sanacijskog programa koja nije povjerljiva ne povređuje članak 88. stavak 1. Uredbe o SRM-u.

72. Nadalje, žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku time što je utvrdio da je žalitelj mogao podnijeti izravnu tužbu protiv sanacijskog programa i da je prije podnošenja replike mogao podnijeti očitovanja o naknadnoj objavi manje povjerljive verzije do koje je došlo tijekom prvostupanjskog postupka. Naposljetku, žalitelj kritizira Opći sud zbog toga što je utvrdio da cjelovite verzije (koje sadržavaju povjerljive informacije) sanacijskog programa, vrednovanja 1 i 2 te drugih dokumenata povezanih sa sanacijom nisu relevantne za rješenje spora [49].

73. U petom dijelu svojeg drugog žalbenog razloga žalitelji u usporednoj žalbi tvrde da je Opći sud u točkama 503. i 504. usporedne pobijane presude počinio pogrešku time što je utvrdio da njihova prava obrane nisu bila povrijeđena jer nisu imali pristup svim spisima u sanacijskom postupku.

74. U biti, je li Opći sud u objema pobijanim presudama pravilno proveo nadzor u pogledu potrebe tužitelja u prvostupanjskom postupku da imaju pristup povjerljivim verzijama sanacijskog programa i povezanih dokumenata? Smatram da jest.

75. Opći sud je prvo utvrdio standard nadzora u odnosu na članak 47. Povelje, posebno uzimajući u obzir kontekst Uredbe o SRM-u, kojom se u članku 88. stavku 5. propisuje obveza SRB-a da osigura da bilo kakve informacije koje otkriva ne sadržavaju nikakve povjerljive podatke [50], i njezin

[47] Ta pravna doktrina proizlazi iz presude od 13. lipnja 1958., Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7). Za objašnjenje te pravne doktrine i moje stajalište o njezinoj primjenjivosti u sanacijskom postupku vidjeti mišljenje nezavisne odvjetnice T. Ćapeta u predmetu Komisija/SRB (C-551/22 P, EU:C:2023:846, t. 75. do 97.).

[48] U pobijanoj presudi, t. 356. do 402.

[49] *Ibidem*, t. 723.

[50] *Ibidem*, t. 356. i 363. do 365.

članak 88. stavak 1., u skladu s kojim se „[i]nformacije koje su podložne zahtjevima za čuvanje profesionalne tajne ne smiju […] otkriti drugom javnom ili privatnom subjektu, osim kad je takvo otkrivanje potrebno u sudskom postupku."

76. Opći sud odbio je i argumente žalitelja da mu se trebala priopćiti cjelovita verzija sanacijskog programa i drugih dokumenata, u potporu čemu se žalitelj pozvao na sudsku praksu koja se odnosi na mjere ograničavanja. Taj je sud utvrdio da sanacijski program nije pojedinačna mjera protiv dioničarâ banke, za razliku od mjere ograničavanja kojom se zamrzavaju pojedinačna sredstva [51].

77. Na temelju iste logike Opći sud odbio je u usporednoj presudi argument tužiteljâ u prvostupanjskom postupku, u skladu s kojim im se trebao omogućiti pristup spisu na temelju članka 90. stavka 4. Uredbe o SRM-u. Prema mišljenju Općeg suda, takav pristup treba omogućiti samo subjektu na koji se odnosi sanacijski program, što je društvo Banco Popular, a ne njegovi dioničari ili vjerovnici [52].

78. Opći sud nadalje je razdvojio obvezu povjerljivosti koju SRB ima na temelju Uredbe o SRM-u i pravo pristupa dokumentima na temelju Uredbe 1049/2001 [53] na koje su se pozvali tužitelji. Opći sud odbio je tu usporedbu jer je Uredbom o SRM-u uspostavljeno opće pravilo zabrane otkrivanja povjerljivih podataka u SRB-ovu posjedu [54].

79. Umjesto toga, istaknuvši analogiju s Direktivom 2004/39 [55], čiji je članak 54. stavak 1. istovjetan članku 88. stavku 1. Uredbe o SRM-u, Opći sud je, prema mojem mišljenju pravilno, utvrdio da cilj potonjih dviju odredbi nije pružiti javnosti pristup dokumentima.

80. Opći sud zatim je detaljno analizirao obveze čuvanja tajne koje se odnose na sanacijski program, vrednovanje 2 i dokumente na temelju kojih je SRB donio svoju odluku. Opisao je različite štetne posljedice koje je moglo imati potpuno otkrivanje informacija [56].

81. Taj je sud objasnio i da se članak 88. stavak 1. Uredbe o SRM-u odnosi na *mogućnost* suda da naloži otkrivanje ako je ono potrebno u sudskom postupku, a ne na to, kao što je to tvrdio tužitelj u prvostupanjskom postupku, da otkrivanje postane *obvezno* kad god se protiv odluke pokrene sudski postupak [57].

82. Kad je riječ o argumentu da je SRB neopravdano ograničio pristup sanacijskom programu jer je objavio manje redigirane verzije sanacijskog programa i vrednovanja 1 i 2 koje nisu povjerljive, Opći sud naveo je da je protek vremena (u ovom slučaju osam mjeseci) okolnost koja može utjecati na to jesu li u određenom trenutku ispunjene pretpostavke o kojima ovisi povjerljivost [58]. Objasnio

[51] *Ibidem*, t. 358. i 359.

[52] Usporedna pobijana presuda, t. 503. i 504.

[53] Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.)

[54] Opći sud pozvao se na presudu od 19. lipnja 2018., Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, t. 38. i 39.) u točkama 383. i 384. pobijane presude.

[55] Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ (SL 2004., L 145, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 4., str. 29.)

[56] U smislu da bi moglo „potaknuti dioničare na to da prodaju svoje vrijednosnice na tržištima te bi također moglo dovesti do masovnog povlačenja depozita, što bi imalo za posljedicu pogoršanje financijskog stanja banke, čime bi se ugrozila učinkovitost SRB-ova djelovanja te funkcioniranje tržišta". Pobijana presuda, t. 373.

[57] Moje isticanje. Pobijana presuda, t. 376. i 377.

[58] Pri čemu se pozvao na presudu od 19. lipnja 2018., Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, t. 48. i 49.) u točki 390. pobijane presude.

je, prema mojem mišljenju dovoljno podrobno, da kasnija objava dodatnih informacija nije utjecala na pravo tužitelja u prvostupanjskom postupku da podnese izravnu tužbu i odgovori na dodatne informacije u svojoj replici.

83. Žalitelj u svojem šestom žalbenom razlogu tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku time što je u točkama 721. do 728. pobijane presude odbio njegov zahtjev za mjere izvođenja dokaza, uključujući nalog za podnošenje različitih dokumenata i postavljanje pitanja Kraljevini Španjolskoj u pisanom obliku.

84. Opći sud odlučio je, nakon što je SRB-u naložio da dostavi povjerljive verzije sanacijskog programa i različitih drugih dokumenata [59], da oni nisu relevantni za rješenje spora [60]. Žalitelj tvrdi da su time povrijeđena njegova prava obrane jer povjerljive verzije dokumenata nisu vidjeli samo SRB i Komisija, nego i Opći sud. Suprotno tomu, žalitelj tvrdi da bez pristupa tim informacijama nije mogao podnijeti nove argumente ni izmijeniti svoja stajališta o postojećim argumentima.

85. Prema mojem mišljenju, Opći sud pravilno se oslonio na sudsku praksu Suda prema kojoj samo Opći sud ocjenjuje potrebu za dopunom podataka kojima raspolaže u predmetima o kojima odlučuje. Stoga je i mogao donijeti odluku na temelju zahtjevâ [61].

86. Sud bi stoga kao neosnovane trebao odbiti peti i šesti žalbeni razlog žalbe u ovom predmetu te peti i šesti dio drugog žalbenog razloga u usporednoj žalbi.

B. Žalbeni razlozi svojstveni predmetu C-535/22 P

87. Žalitelj u ovom predmetu osporava utvrđenja Općeg suda u pogledu navodnih nepravilnosti u postupku prodaje društva Banco Popular (odjeljak 1.), kao i u pogledu povrede prava vlasništva u odnosu na određene odredbe Uredbe o SRM-u (odjeljak 2.) i sanacijskog programa (odjeljak 3.).

1. Postupak prodaje društva Banco Popular

88. Žalitelj tvrdi [62] da je Opći sud pogrešno primijenio članak 14. Uredbe o SRM-u [63] u pogledu što većeg povećanja prodajne cijene. Tvrdi da je to jedan od ciljeva sanacije na temelju članka 14. Uredbe o SRM-u, koji bi trebalo tumačiti u vezi s člankom 39. Direktive 2014/59. Naposljetku žalitelj tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku time što je utvrdio da SRB nije bio dužan pokušati donijeti alternativne mjere prije sanacije [64].

89. Drugim i trećim dijelom trećeg žalbenog razloga žalitelj kritizira Opći sud da je (i) povrijedio svoju obvezu dužne pažnje time što je njegove argumente o navodnim pogreškama u sanacijskom planu iz 2016. odbacio kao nedopuštene i (ii) povrijedio njegova prava obrane.

[59] Navedenih u točki 95. pobijane presude.

[60] Osim pisma društva Banco Popular ESB-u od 6. lipnja 2017., koji je dostavljen strankama. Opći sud temeljio je svoju odluku na članku 103. Poslovnika Općeg suda. Vidjeti točke 380. i 723. pobijane presude.

[61] Pobijana presuda, t. 725. do 727.

[62] Drugi žalbeni razlog i prvi dio trećeg žalbenog razloga.

[63] Pobijana presuda, t. 520. do 569.

[64] Pobijana presuda, t. 669. do 697.

90. Kad je riječ o tvrdnjama opisanima u točki 88. ovog mišljenja, Opći sud je utvrdio da postizanje što veće prodajne cijene nije dio ciljeva sanacije sadržanih u članku 14. stavku 2. drugom podstavku Uredbe o SRM-u. Osim toga, utvrdio je da je članak 39. stavak 2. točka (f) Direktive 2014/59 relevantan za prodaju društva Banco Popular. U tom se članku utvrđuju postupovni zahtjevi za instrument prodaje poslovanja te se navodi da se postupak stavljanja na tržište provodi „nastojeći povećati što je više moguće prodajnu cijenu obuhvaćenih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza".

91. Opći sud detaljno je ispitao svaki korak postupka prodaje društva Banco Popular, uzimajući u obzir SRB-ova objašnjenja u sanacijskom programu i odluci o prodaji. Važan čimbenik koji je Opći sud uzeo u obzir bila je potreba da se postupak prodaje provede u što većoj tajnosti kako bi se spriječilo curenje informacija koje bi moglo dovesti do dodatne neizvjesnosti i gubitka povjerenja tržišta, čime bi se ugrozila financijska stabilnost [65].

92. Isto tako, Opći sud je analizirao navodnu obvezu SRB-a da prije sanacije upotrijebi alternativne mjere, i to tumačenjem članka 14. stavka 2. Uredbe o SRM-u. Opći sud je utvrdio da su žalitelji pogrešno tumačili tu odredbu, u kojoj se navodi da dionici uključeni u sanaciju „nastoje smanjiti trošak sanacije i izbjeći nepotrebno rušenje vrijednosti *osim ako je to potrebno radi ostvarivanja ciljeva sanacije*" [66]. Opći sud je odlučio i da se odvagivanje interesa i proporcionalnost sanacije ne mogu ocijeniti samo s obzirom na povredu prava vlasništva dioničarâ [67].

93. Opći sud je tada proveo nadzor u pogledu obrazloženja u sanacijskom programu u odnosu na pitanje zašto se drugim sanacijskim instrumentima ne bi postigli ciljevi sanacije, zašto je SRB odstupio od svojeg sanacijskog plana iz 2016. i zašto nije bilo moguće korištenje sredstava iz SRF-a [68].

94. Smatram da je Opći sud pravilno tumačio članak 14. stavak 2. Uredbe o SRM-u kad je riječ o odvagivanju različitih interesa na koje sanacijska mjera nužno utječe. Također je proveo temeljit nadzor u pogledu obrazloženja u sanacijskom programu koje se odnosi na druge alternative koje nisu poduzete.

95. Kad je riječ o drugom i trećem dijelu trećeg žalbenog razloga, koji su navedeni u točki 89., smatram da su nedopušteni. Najprije, Opći sud je utvrdio da su argumenti usmjereni protiv sanacijskog plana iz 2016. [69], koji nisu preuzeti u konačnom sanacijskom programu društva Banco Popular, bili podneseni tek u replici te su stoga nedopušteni. Opći sud je dodao da oni u svakom slučaju nisu bili relevantni za utvrđivanje valjanosti konačno donesenog sanacijskog programa [70].

[65] Pobijana presuda, t. 545. do 552.

[66] Moje isticanje. Vidjeti i točke 671. i 672. pobijane presude.

[67] Pobijana presuda, t. 486., 487., 673. i 674. Opći sud proveo je nadzor i u pogledu obrazloženja sadržanog u sanacijskom programu koje se odnosi na odvagivanje interesa (t. 675. do 679.).

[68] Pobijana presuda, t. 680. do 697.

[69] Vidjeti točku 10. usporednog mišljenja.

[70] Pobijana presuda, t. 490. i 491.

96. Slažem se. Prije svega, čini se da je u prvostupanjskom postupku žalitelj u svojoj replici tvrdio da sanacijski plan iz 2016. nije bio pravilno pripremljen [71], međutim, taj se argument u međuvremenu promijenio u tvrdnju da je sanacijski plan iz 2016. trebalo ažurirati. Budući da je to novi argument istaknut u fazi žalbe, on nije dopušten [72].

97. Čak i ako se Sud ne složi i utvrdi da su ti argumenti dopušteni, smatram ih neosnovanima. U članku 23. trećem stavku Uredbe o SRM-u navodi se: „Prilikom donošenja sanacijskog programa Odbor, Vijeće i Komisija uzimaju u obzir i slijede sanacijske planove iz članka 8., osim ako Odbor procijeni, uzimajući u obzir okolnosti pojedinog slučaja, da će se ciljevi sanacije učinkovitije postići poduzimanjem mjera koje nisu predviđene sanacijskim planom."

98. Opći sud je objasnio da se sanacijskim planom iz 2016. nije mogla uzeti u obzir kriza likvidnosti s kojom se društvo Banco Popular suočavalo od travnja 2017. [73] Osim toga, Opći sud je uputio na uvodne izjave 44. do 46. sanacijskog programa u kojima je SRB objasnio „razloge zbog kojih sanacijski instrument predviđen u planu sanacije iz 2016. nije bio prikladan s obzirom na okolnosti koje su postojale na dan sanacije" [74]. Stoga je SRB izmijenio sanacijski instrument koji će se provesti za društvo Banco Popular iz *bail-in* instrumenta u instrument prodaje poslovanja [75].

99. Opći sud je stoga pravilno odbio tu tvrdnju kao nevažnu.

100. Trećim dijelom trećeg žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio njegova prava obrane jer je utvrdio da žaliteljeva očitovanja i stručno izvješće koje je podnio ne dokazuju na koji bi se način alternativnim instrumentima postigli ciljevi sanacije.

101. Predlažem da Sud te tvrdnje proglasi očito nedopuštenima jer se, protivno članku 169. stavku 2. Poslovnika Suda [76], u njima precizno ne navode dijelovi pobijane presude koji se osporavaju.

102. Zaključno, predlažem Sudu da, u dijelu u kojem su dopušteni, odbije drugi i treći žalbeni razlog.

2. Prigovor nezakonitosti članaka 15. i 22. Uredbe o SRM-u

103. Žalitelj u svojem sedmom žalbenom razlogu nadalje osporavaocjenu Općeg suda u pogledu valjanosti članaka 15. i 22. Uredbe o SRM-u.

104. Tvrdi, kao prvo, da je Opći sud [77] pogrešno primijenio sudsku praksu Suda koja se odnosi na banke koje su bile insolventne; kao drugo, da se člancima 15. i 22. Uredbe o SRM-u povređuje zahtjev nužnosti jer su preopćenito formulirani, čime se omogućuje proizvoljno djelovanje; kao treće, da su te odredbe protivne članku 5. stavku 4. UEU-a jer ne nude različita rješenja za, s jedne strane, banke koje imaju problema s likvidnošću i, s druge strane, one koje imaju problema s insolventnošću; kao četvrto, da su iste odredbe protivne članku 52. Povelje i članku 5.

[71] Pobijana presuda, t. 688.

[72] Vidjeti bilješku 41. ovog mišljenja.

[73] Pobijana presuda, t. 689.

[74] Pobijana presuda, t. 691.

[75] SRB je naveo da „nije zajamčeno da bi *bail-in* instrument, predviđen tim planom, omogućio trenutno i učinkovito rješavanje krize likvidnosti društva Banco Popular". Pobijana presuda, točka 691.

[76] Vidjeti i presudu od 21. listopada 2020., ESB/Estate of Espírito Santo Financial Group (C-396/19 P, EU:C:2020:845, t. 24.).

[77] Pobijana presuda, t. 150. do 219.

stavku 4. UEU-a jer ne omogućuju ispravak otpisa dionica nakon konačnog vrednovanja na temelju članka 20. Uredbe o SRM-u; i naposljetku, žalitelj tvrdi da članci 15. i 22. Uredbe o SRM-u nisu proporcionalni jer se njima ne osigurava primjerena naknada, a izbor različitih sanacijskih instrumenata dovodi do diskriminacije između banaka koje imaju problema s likvidnošću i banaka koje su insolventne.

105. Prvo valja navesti da četvrti dio ovog žalbenog razloga nije dopušten jer se u njemu ne upućuje na dijelove pobijane presude koje se osporava [78]. Osim toga, u dijelu u kojem se u njemu upućuje na diskriminaciju koja proizlazi iz odabira sanacijskog instrumenta, peti dio ovog žalbenog razloga nije dopušten jer je riječ o novom argumentu koji je istaknut tek u fazi žalbe [79].

106. Kad je riječ o meritumu, Opći sud je u odgovoru na prigovor nezakonitosti slijedio potrebne korake za utvrđivanje može li se ograničenje prava vlasništva koje je zaštićeno člankom 17. Povelje opravdati na temelju njezina članka 52 [80].

107. Počevši od cilja u općem interesu zbog kojeg je pravo vlasništva ograničeno, Opći sud je naveo opširnu sudsku praksu Suda u kontekstu financijske krize i objasnio rizike koje propast banke predstavlja za stabilnost financijskog i bankovnog sustava u europodručju, kao i rizik od gubitaka na strani deponenata [81].

108. Odabiri provedeni u člancima 15. i 22. Uredbe o SRM-u, kao što je to detaljno objasnio Opći sud, proizlaze iz iskustva stečenog nakon financijske krize iz 2008. te se temelje na načelu da su dioničari prvi koji će pretrpjeti gubitke ako banka propada. Opći sud je zaključio, upravo na temelju utvrđenja Suda u predmetu Kotnik, da dioničari moraju u cijelosti preuzeti rizik svojih ulaganja, uključujući ekonomske posljedice propasti banke, koje se stoga ne mogu smatrati povredom njihova prava vlasništva [82].

109. Prema mojem mišljenju ne može se prihvatiti žaliteljev argument da je Opći sud sudsku praksu koja se odnosi na insolventne banke pogrešno primijenio na ovaj slučaj. Presuda Kotnik i druge presude Suda koje se odnose na javni interes u pogledu financijske stabilnosti upotrijebljene su kako bi se pokazalo da dioničari moraju preuzeti rizik svojih ulaganja kad banka propada. Međutim, Opći sud je pokazao i da se člancima 15. i 22. Uredbe o SRM-u SRB-u i Komisiji postavljaju uvjeti prilikom odlučivanja o tome hoće li i na koji način poduzeti sanacijsku mjeru. Opći sud je uputio na članak 18. stavak 1. točku (b) Uredbe o SRM-u i pritom naveo da se sanacijska mjera upotrebljava samo ako u određenom slučaju nisu dostupne druge mjere, kao što su redovni postupak u slučaju insolventnosti, državna potpora ili krediti [83].

[78] Vidjeti točku 101. i bilješku 77. ovog mišljenja.

[79] Vidjeti bilješku 41. ovog mišljenja.

[80] Pobijana presuda, t. 159. i 160.

[81] Opći sud u točkama 161. do 164. pobijane presude upućuje na dobro poznat korpus sudske prakse Suda koja potječe iz razdoblja nakon krize: presude od 19. srpnja 2016., Kotnik i dr. (C-526/14, EU:C:2016:570); od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB (C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701); od 8. studenoga 2016., Dowling i dr. (C-41/15, EU:C:2016:836) i od 25. ožujka 2021., Balgarska Narodna Banka (C-501/18, EU:C:2021:249).

[82] Pobijana presuda, t. 172. do 174.

[83] Pobijana presuda, t. 180. do 188.

110. Žalitelj svojim drugim argumentom tvrdi da je Općі sud utvrdio da je ograničenje prava vlasništva opravdano ako su ispunjeni uvjeti za sanaciju [84]. Međutim, Općі sud je nadalje objasnio dodatne uvjete koji se nalažu člancima 18. i 21. Uredbe o SRM-u, kojima se sloboda SRB-a i Komisije ograničava prilikom određivanja parametara za određenu sanacijsku mjeru [85].

111. Žalitelj trećim i petim argumentom kritizira Općі sud, tvrdeći da je počinio pogrešku time što je utvrdio da su članci 15. i 22. Uredbe o SRM-u proporcionalni, iako se tim odredbama ne pravi razlika između banaka koje imaju problema s likvidnošću i onih koje su insolventne kad je riječ o upotrijebljenom sanacijskom instrumentu i postupanju prema dioničarima i vjerovnicima.

112. Uzimajući u obzir analizu koja se odnosi na uvjete za sanaciju iz članka 18. stavka 1. Uredbe o SRM-u, ne postoje razlozi na temelju kojih su se Uredbom o SRM-u trebala naložiti različita pravila za banke koje su insolventne i one koje imaju problema s likvidnošću.

113. Zaključno, predlažem Sudu da odbije sedmi žalbeni razlog.

3. Pravo vlasništva i načelo proporcionalnosti u sanacijskom programu društva Banco Popular

114. Žalitelj u svojem osmom žalbenom razlogu tvrdi da je Općі sud, kao prvo, pogrešno smatrao da Uredba o SRM-u pretpostavlja insolventnost i da je redovni postupak u slučaju insolventnosti stoga jedina alternativa sanaciji, da je, kao drugo, počinio pogrešku time što je utvrdio da postupak koji dovodi do sanacijskog programa nije proizvoljan jer se temelji na vrednovanju 2 i da je, kao treće, počinio pogrešku time što je utvrdio da je nepostojanje pravedne naknade proporcionalno.

115. Kad je riječ o prvom argumentu, djelomično je nedopušten jer se u njemu, protivno članku 169. stavku 2. Poslovnika Suda, ne navodi dio pobijane presude u kojem je Općі sud utvrdio da se Uredba o SRM-u temelji na pretpostavci insolventnosti.

116. Žalitelj nadalje tvrdi da je Općі sud počinio pogrešku time što je sudsku praksu Suda koja se odnosila na insolventne banke primijenio na situaciju društva Banco Popular [86]. Stoga bi taj argument trebalo odbiti zbog istih razloga koji su prethodno navedeni u odnosu na sedmi žalbeni razlog [87].

117. Drugi i treći argument, u skladu s kojima je Općі sud počinio pogrešku time što nije utvrdio da je sanacijski program proizvoljan jer se temeljio na vrednovanju 2 i da je neproporcionalan jer nije predviđao pravednu naknadu, nisu dopušteni jer su prvi put istaknuti tek u fazi žalbe [88]. Konkretno, točke pobijane presude [89] na koje žalitelj upućuje ne odnose se na vrednovanje 2 ni na pravednu naknadu. Općі sud zapravo nije razmatrao te argumente u prvostupanjskom postupku.

118. Zaključno, predlažem Sudu da odbije osmi žalbeni razlog u dijelu u kojem je dopušten.

[84] Pobijana presuda, t. 169.

[85] Pobijana presuda, t. 170., 171., 179. i 180.

[86] Pobijana presuda, t. 198. do 208.

[87] Točke 111. i 112. ovog mišljenja

[88] Vidjeti bilješku 41. ovog mišljenja.

[89] Pobijana presuda, t. 466., 467., 474. do 476. i 481.

VI. Zaključak

119. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Sudu da:

– odbije žalbu;

– naloži žalitelju snošenje troškova.